

de Minister van Economische zaken
de heer H.J.G. Kamp
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Haarlem, 17 augustus 2016

Onderwerp: burgerparticipatie bij de financiering van windparken op zee

Weledelgestrenge heer,

Het jaar 2015 was een recordjaar voor investeringen in windenergie in Europa. Zoals u zelf al constateerde tijdens de Winddagen 2016, staken investeerders 26,4 miljard euro in nieuwe windparken, 40 procent meer dan in het jaar daarvoor. En er moet nog veel meer gebeuren om de afgesproken 4450 megawatt aan opgesteld vermogen op het Nederlandse deel van de Noordzee te realiseren. Dit jaar zijn in Nederland al twee tenders van 700 megawatt uitgeschreven en de komende jaren zal jaarlijks een tender worden uitgeschreven.

Meewind, een Nederlands beleggingsfonds dat is opgericht in 2007, juicht deze ontwikkeling van harte toe. Meewind streeft naar een 100 procent duurzame energieproductie in Nederland, voor een schone en duurzame toekomst voor ons en onze kinderen.

Het draagvlak voor duurzame energie neemt onder de Nederlandse bevolking gestaag toe. Uit recent eigen onderzoek van Meewind blijkt dat 44 procent van de Nederlandse beroepsbevolking bereid is om ook daadwerkelijk in duurzame energie te investeren. Steeds meer mensen zien dat investeren in duurzaamheid niet alleen een maatschappelijke noodzaak is maar ook economische kansen biedt. De Nederlandse markt voor duurzaam sparen en beleggen steeg in tien jaar tijd van € 6,6 miljard naar € 29 miljard. Meewind telt momenteel 7500 Nederlandse participanten die in Belgische offshore windparken investeren (Belwind, Nobelwind en Northwind). Gezien de groeiende animo voor groen beleggen zou een offshore windpark op het Nederlandse deel van de Noordzee volgens ons zo maar 40.000 particuliere, Nederlandse beleggers kunnen aantrekken.

Echter, als het gaat om windparken op zee, is de mogelijkheid voor investeringen door burgers niet zeker. Een groot aantal partijen, bedrijven en consortia hebben onlangs biedingen uitgebracht op de concessies Borssele I en II maar de Nederlandse burger is hier niet bij betrokken geweest. En toch zou het in onze visie goed zijn als elke Nederlander de kans krijgt om mee te doen en mee te delen. Deelname door burgers bepaalt voor een groot gedeelte het gevoel bij de parken. Is het 'ons' park, waar we zelf aan hebben bijgedragen? Of is het 'hun' park dat ons alleen maar geld kost?

Doordat deelname door burgers momenteel geen randvoorwaarde in de aanbestedingsprocedure is en door het grote aantal partijen dat zich inschrijft verliezen burgerinitiatieven de aansluiting met wind op zee.

Meedoen en meedelen is bij wind op land al jarenlang een bekend fenomeen. Bij veel windprojecten op land kunnen burgers - maar ook bedrijven en lagere overheden - participeren. Iedereen kan een aandeel nemen in windmolens waardoor het draagvlak voor deze projecten wordt vergroot. Iedereen kan meedelen in de opbrengst. Kortom: onze wind, onze winst. Dat voelt toch anders dan wanneer alle revenuen bijvoorbeeld naar een buitenlandse multinational gaan.

Bij de ontwikkeling van wind op land ligt in de 'Gedragscode draagvlak en participatie wind op land' vast dat ontwikkelaars kijken naar mogelijkheden voor (financiële) deelname door particulieren. Het Rijk stimuleert initiatiefnemers dan ook om dit te doen. Het is geen plicht maar in de praktijk zien we bij veel onshore windprojecten een actieve burgerbetrokkenheid.

Gelet op het bovenstaande willen wij ervoor pleiten dat u in toekomstige tenders voor windparken op zee laat opnemen dat 20 procent van de financiering afkomstig moet zijn van particulieren en lagere overheden. Het gaat tenslotte om grote bedragen gemeenschapsgeld die als subsidie worden verstrekt.

De participatie door burgers kan op diverse manieren ingevuld worden. Het zelf kopen van aandelen vanaf € 1.000,-, participeren via je energiemaatschappij of zelfs via een spaarsysteem bij de supermarkt in de vorm van koopzegels. Op deze manieren wordt deelname breed toegankelijk. Het gaat in onze visie bij burgerparticipatie om 20 procent echt eigenaar zijn (equity) en niet om achtergestelde leningen die aan de projecten verstrekt worden.

Om speculatie te voorkomen is ons voorstel om de burgerparticipatie onder te brengen bij een bewezen, vertrouwde partij die de intentie heeft om de belangen van participanten gedurende de gehele exploitatie van het betreffende windpark te behartigen. De winnaar van de tender bepaalt echter zelf bij welke partij zij de 20 procent onderbrengt. Burgers die in nieuwe windparken investeren profiteren zo mee van de mogelijke rendementen van het windpark.

De overheid zou in onze visie ook zelf een actieve rol moeten spelen in de communicatie omtrent de mogelijkheid van burgerparticipatie.

Participeren is een manier voor burgers om te laten zien wat ze willen, om gezamenlijk zaken voor elkaar te krijgen. Dat was eeuwen geleden al zo, toen boeren in corporaties windmolens hebben neergezet. Windmolens die Nederland tot Nederland hebben gemaakt. Duurzaamheid is ook een gezamenlijke verantwoordelijkheid van overheid, bedrijven en burgers. We laten samen zien dat we een duurzame toekomst willen.

De vraag is of u mogelijk wilt maken dat de betrokkenheid van Nederlandse burgers bij de duurzaamheidsdoelstellingen wordt vergroot. Grotere betrokkenheid zorgt voor groter maatschappelijk draagvlak. Kunnen Nederlandse burgers straks ook meedelen in de opbrengsten van de windparken waaraan zij zelf via de belasting aan hebben bijgedragen? Ons antwoord daarop zou 'ja!' zijn. Wij hopen dat u datzelfde positieve antwoord wilt geven en in de toekomstige tenders daaraan een verplichtend gevolg geeft.

In afwachting van uw antwoord,
Hoogachtend,

Willem Smelik
Beheerder Meewind